

Магистърска програма “ Регламенти и стандарти в медицината”*Kурс MEDM 620 „Стандарти при експлоатация на МИС”***Лекция 6****Права на пациента при работа с електронна здравна информация**

За да не се променят смислите, целите, цената и ролята на здравната информация в човешкия живот, нейното електронно представяне следва да отговаря стриктно на някои изисквания, както са посочени по-долу:

1. Електронна здравна информация – основни изисквания при употреба**1.1. Достоверност и истинност**

Ръководещ принцип, който всяка организация и експерт, които предлагат здравна информация, продукти и/или услуги през здравна мрежа или интернет, имат задължение да спазват и отчитат.

(A) факторите, които могат да повлият на това качество на съдържанието

Следва да да бъдат ясно и точно индикирани рекламираните от образователните и научни постижения и резултати в съдържанието. Ако прозират друг вид интереси, те следва да бъдат изрично посочени .

(Б) потенциалните рискове за потребителите

Потребителите могат да не осъзнават, че в процеса на работа в интернет, част от тяхната лична здравна информация се събира и манипулира. В този смисъл, необходимо е да се осигурят: варианти на сигнализация при потенциални рискови адреси; осигуряване на ясна, изчерпателна, пълноценна и акуратна информация; ясно дефинирани последствия при отказ за предоставяне на лични данни ; ясно дефинирана отговорност.

1.2. Качество

Потребителите на здравни услуги и информация в уеб пространствата се нуждаят от достоверни източници и акредитиращи звена, за да могат да предприемат

действия, основани на прецизни решения. За целта информационните масиви следва да са културно адаптирани и лесни за употреба; непредубедени и безпристрастни; навременни.

1.3. Информирано съгласие, поверителност и конфиденциалност

Авторите следва да: подсигуряват политика за защита правата на потребителите; да гарантират информираното им съгласие при събиране на техни лични данни ; да се ограничава максимално неоторизираният достъп до лична здравна информация ; да се подсигури достъп до личната информация на самите потребители; да работи и механизъм за проследяване употребата на личната им информация.

1.4. Комерсиални практики – защита и превенция

Следва да бъдат демонстрирани ясно целите на информацията, както и контролиращият орган, който утвърждава прецизността ѝ по отношение време, съдържание, комерсиални и търговски намерения, спонсорство и др. Следва да се гарантира независимост на публикуващия ; ясна политика и условия за ползване на сайта; прецизно идентифициране на бизнес спонзори ; да е подсигурено авторството и правата върху съдържанието на сайта ; да има гаранция, че настоящите и бъдещи спонзори няма да повлият върху начина за показване на резултатите по ключови термини или теми.

1.5. Осигуряване на най-добрите практики

Това следва да се постига чрез: придвижване към най-високите стандарти на професионална практика; подпомагане пациентите да разберат влиянието на интернет върху комуникацията лекар пациент; обслужване на болните в хармония с техните интереси; защита на личните данни ; перманентна оценка на достъпните за пациента ресурси, обусловени от неговите потребности и възможности; спазване и подчинение на регламенти и стандарти под конкретната юрисдикция.

1.6. Прилагане на стандарти при регулация на професионални взаимоотношения

Диалозите пациент – професионалист или групи експерти, следва да имат фиксирана интерактивност чрез: ясно и конкретно описание природата на он-лайн взаимоотношенията; подчертани ограничения при поставяне на диагноза он-лайн ; подпомагане *e*Пациентите да разберат всеки аспект от необходимите здравни грижи; винаги да се подчертава, че не трябва он-лайн консултациите за изместват face-to-face контакта; ясно да се дефинират методите на разплащане .

Тъй като експертната работа със здравна информация представлява сложни комбинации от разнообразни обработки на количества служебна или помощна информация, е необходимо максимално спазване на посочените изисквания.

Философия за правата на пациента

Тя включва няколко отделни тези, а именно:

(1)тезата за корелативност (взаимовръзка) – основното в нея е, че всяко право води след себе си съотносимо спрямо него задължение (за други лица или общо задължение), за да не се препятства свободата на упражняването му или осигуряването му. Следователно, дадена личност има право на нещо, само ако другите имат съответно задължение да обезпечат наличието му, или да не създават пречки пред тази личност, за постигането му.

(2)теза за изключителност – отнася се за права, чието упражняване се определя като изключително право, т.е. едно лице има право на нещо само тогава, когато то е специално регламентирано в закон. В теорията на правото тези права разделят на „обективни”- свързани с абстрактното оповестяване на дадено право, т.е. с

пожелателен, декларативен характери и „субективни” – конкретни права, произтичащи от конкретна правна норма.

(3)теза за незадължителност – не всички права пораждат съответни задължения – това са преди всичко определени морални идеали към които се стремят всички хора (поддръжници на тази теза са преди всичко привържениците на утилитаризма).

Общи и специални права на пациента, които са в сила при традиционните forme на комуникация

Те включват:

1).Общи права :

- **право на информация**
- *право на информирано съгласие*
- *право на изпълнител на медицинска помощ*
- *право на лична сигурност*
- *право на обжалване*
- *право на запазване тайната на пациента*

Правото на информация е свързано с някои особености:

-сложността на предаване и приемане на информацията, което идва от обработването ѝ в съзнанието на предаващия и на приемащия, от психо-социалния контакт между лица с различна степен на познание и интелект, от особеното психофизиологично състояние, което може да се отрази върху възприемането ѝ

-преките и косвени последици, които са следствие от получената информация – вземане на определени решения, поемане на определени рискове, които могат да възникнат.

2)Специални права :

- *права на лицата при трансплантация*
- *права на лицата при прилагане на високотехнологични генни техники*
- *права на лицата при човешкото възпроизводство и използване на репродуктивни технологии*
- *права на лицата при промяна на пола*
- *право на достойна смърт (евтаназия)*
- *права на психично болните лица.*

В BG няма формулирани специализирани права на пациента в условия на телемедицинско обслужване.

 Тази лекция е част от курса MEDM 620 “Стандарти при експлоатация на МИС” в НБУ, Магистърска Програма “Регламенти и стандарти”

Лектор – проф.. д-р Ж. Винарова, д-р м.н. ® ©